ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ Թէ գաւառաց համար
Տարեկան 7 մէճիտ
Վեցամսեայ 3 1/2 »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու համար 40 Ֆր.
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բօսթ Լօքալէն։
Դրամի փոխարէն փօսթայի փուլ կ'ընդունուի՝ 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով։
Նամակները կ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԷՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲՈՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

«پوزانتیون»
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیر مسؤل
پوزانت كچیان
طبعه، اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ۳۸ نومرولی دائرهٔ مخصوصه‌ده‌در

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 100 | ՇԱԲԱԹ 1897 ՄԱՐՏ 1/13 | 9 ՇԷՎՎԱԼ 1314 | 1 ՄԱՐԹ 1312 | Ա· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 100

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1/13 ՄԱՐՏ, 1897

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՈՐԲԱՆԱՄ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՔ

Ե.

Հարցում մը որով սկսեր էինք այս յօդուածներու շարքն՝ անուղղակի պատասխան մը ստացաւ «Բիւզանդիոն»ի Եշ.ի Թուոյն Ազգային Լուրերուն սկիզբը՝ Հարցուցեր էինք թէ պէ՞տք է որ օտարներուն որդեգրած Հայ որբերն և որբուհիները մոռնան իրենց ազգային լեզուն և ազգային Եկեղեցին։ Շնորհով ծանուցուեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր այս մասին ըրած տնօրէնութիւնը։ Ն. Սրբազնութիւն,—նկատելով որ Հայ որբերը խնամելու համար օտարազգի մարդասէրներու ձեռնտուութիւնը և սահմանած հաստատութիւնք գթասէր և բարեգործ նպատակաւ են, և նուիրատուներուն ուղւոյն կը հակառակի ո՛ և է միջոց կամ ձեռնարկ որ միտի սոյն որբերն անջատել հեռացնել իրենց մայրենի Եկեղեցւոյն ծոցէն, և Ազգն ալ չի կրնար հաւանիլ այնպիսի ձգտումներու,—տնօրինեց որ ուր ուրեք Որբանոցներու մէջ հայ տղաք կը պատսպարուին, նոյն տեղերու Առաջնորդներն այն Որբանոցներու վարչութիւններուն հետ համախորհուրդ սահմանեն հարկ եղած կարգադրութիւնն, որպէսզի պատշաճօրէն հայ որբերուն հայ լեզուն եւ Հայ. Եկեղեցւոյ դաւանութեան ուսումն, և եկեղեցական պաշտամունքներու վայելումն, և այս կարգադրութեանց արդիւնքը տեղեկագրուի իր հաւանութեան։ Նոյնպէս տնօրինեց Ս. Պատրիարք Հայրն որ այս մասին պէտք եղած առաջարկութիւններն և յանձնարարութիւններն անյապաղ ըլլան նոյն Որբանոցներու վարիչ մարմիններուն։

Ն. Ամենապատուութեան այս բաղձանքն, որ բոլոր Ազգին ալ բաղձանքն է, կը յուսանք որ առանց մեծ դժուարութեան կը գործադրուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու նորահաստատ Որբանոցներուն մէջ։ Պարտիզակէն կը գրեն մեզ թէ հոն միսիոնարներուն այս օրերս բացած Որբանոցին մէջ պատսպարուած գաւառացի որբերը փափաք յայտնած ըլլալով Հայոց Եկեղեցին յաճախելու, տնօրէն Մր. Չէմպըրսի կողմէ ամէն դիւրութիւն տրուեր է անմիջապէս։ Կը գովենք Մր. Չէմպըրսի ազատական ու ճշմարտապէս քրիստոնէական ոգին, և կը յուսանք որ ուրիշ միսիոնարներ ալ նոյնքան լայն ոգիով կը հասկնան քրիստոնեայ եկեղեցւոյ պաշտօնէի պարտաւորութեան և իրաւասութեան սահմանը։ Ուրիշ օրինակ. Յայտնի է թէ գերման բարեգործ մարմին մը, որոյ կեդրոնն է Ֆրանքֆորդ, Վիւրթեմպերկի մէջ բացաւ գաւառացի Հայ որբուհիներու համար Որբանոց մը, ուր արդէն 50է աւելի որբուհիներ ընդունուած են, և կը յուսացուի որ ի մօտոյ 100է բարձրանայ անոնց թիւը։ Այս հաստատութեան արդի տնօրէնն է կոմսուհի … գերման ազնուականուհին, և վարժուհին է Օրիորդ … զուիցերիացի մանկավարժուհին։ Ամենայն Ս. Պատրիարք Հօր դիմած էին այս քրիստոնէական գործին համար Ն. Սրբազնութեան հայրական օրհնութիւնն հայցելով։ Ս. Պատրիարքը շնորհակալ եղեր է իրենց մարդասիրական հոգածութեան համար, և քաջալերեր է զիրենք բարի գործին մէջ, յանձնարարելով միանգամայն որ պէտք եղած դիւրութիւններն ընծայեն որպէս զի Հայ որբուհիք հայերէն ալ սովրին, Հայ. Եկեղեցիի պաշտօնէի մը խնամոց ներքև կրօնային դաստիարակութիւն առնուն, և Հայ. Եկեղեցւոյ պաշտամունքը վայելեն։ Բարեսիրտ կոմսուհին և Օրիորդը պատասխաներ են թէ հայերէնի դասախօսութեան բնաւ արգելք չկայ։ Պէտքէր մօտերն հայ եկեղեցի մը չըլլալուն համար աղջիկներն եկեղեցի տանիլ բերելու գործը կրնայ դժուարանալ, և հայ կրօնաւորաց մը կրնայ կարգուիլ, բայց այս մասին տեսական կարգադրութիւն մ'ընելու համար պէտք է սպասեն գալստեան այս Որբանոցին վերջնական տնօրէնին, որ գերման հոգեւոր հովիւ մ'է։ Որովհետեւ կրօնային ծաւալման եռանդով բարեբախտաբար այնքան տոգորուած չեն Գերմանները, Ս. Պատրիարք Հայրն իրաւամբ յայս յայտնած պէտք է ըլլայ թէ առաջիկայ տնօրէնն ևս նոյն սկզբունքը պիտի հաստատէ, թոյլատրելով որ Հայ. Եկեղեցւոյն զաւակներն իրենց Եկեղեցւոյն դաւանութեան տեղեկանալու պատեհութենէն չզրկուին։

Բայց Եւրոպա տարուած կամ տարուելիք որբերո՞ւն համար ինչ կարելի է ընել։ Ֆրանսացի մայրապետներուն Ս. Պատրիարք Հօրմէն խնդրած որբերուն մէկ մասը կը լսենք թէ Միլանօ զրկուելու համար են։ Այս որբերն օտարացնելով Եւրոպայի ժողովուրդը չաւելնար ..., մինչ իրենց պատկանած ազգութեան և Եկեղեցւոյն մէջ պահելով բարեգործութիւնը կատարեալ կ'ըլլայ, ու միակ ընդունելի բարեգործութիւնը կ'ըլլայ Ազգին համար ալ։

Ազգ. Պատրիարքարանը չի կրնար անտէր աղայքն հանել յանձնել անզարծ կերպիւ օտար երկիր տարուելոց համար։ Եթէ մայրեր կամ պաշտպաններ գտնուին որք այնպիսի կարգադրութեան մը հաւանին, Պատրիարքարանն ասոր ալ բան մը չէ կրնար ընել։ Եթէ օտար հաստատութիւններ ծախքէն խուսափին, Ազգը պատրաստ է զոհողութիւններ ընել կամ իր բարեսէր անդամներուն կոչում ընել որպէսզի Եւրոպական Որբանոցներուն մէջ ընդունուելիք հայ տղերուն և որբուհիներուն հայ լեզուի և կրօնի ուսուցիչներուն ծախքն հոգացուի։ Առանց ասոր միջոցներով հայ որբեր և որբուհիներ առնել տանելու առաջարկներ յայտնի է թէ Պատրիարքարանը չէ կարող ընդունել։ Բայց կը յուսանք որ այն խեղճ տղաքներուն բարիք մ'ընել կամեցող մարդիկները կը գնահատեն Ազգին ընդհանուր բաղձանքն որ իր որբ անտէրունչ զաւակներ չօտարանան ազգային Եկեղեցիէն, և քաղ այնմ տնօրինուին անոնց [illegible]ութեան ու կրթութեան պայմանները։

ՌՈՂԵԽՈՐԱԿԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Դ.

Դէմեր Մշոյ [illegible].— Տեղագրական [illegible].— Գեղջկային [illegible].— Զօնոնային ժամանցներ.

Ամենախորհուրդ ձմեռ մը Առաջնորդ [illegible] շաբաթը Մշոյ Զիարեթ գիւղը անցուցի։ Զիարեթ կրտսեր Եփրատի աջ եզերքին մօտ կ'իյնայ հեռի Մուշէն իբր 4 ժամ, Ս. Կարապետէն 2 ժամ, որու բարձրաւանդակին ճիշդ ստորոտն է։ Մուշէն Ս. Կարապետ երթալու համար պէտք է անցնիլ անպատճառ թէ՛ կրտսեր Եփրատէն և թէ Զիարեթէն։ Եփրատի կրտսեր ճիւղն ձմեռները հոն կուռայ, ձմեռները կը սառի իսկ անձրեւներու և ձիւնհալի եղանակին, գարուն, լաստ կը գործածուի, զի կամուրջ չունի այնտեղ, ինչպէս բոլոր դաշտին մէջ, բաց ի մէկ հատէ որ կը գտնուի Սուլուխ գիւղին մօտ, որ կ'ըսուի թէ Լէնկթիմուրէն շինուած է Աշտիշատի քարերով, զորս իր զօրաց ձեռքէ ձեռք փոխադրել տուած է մինչ հոն։ Եւ իրօք այնքան հոյակապ և ամրաշէն է այդ համակ քարակերտ կամուրջը, — թէպէտ այժմ կեդրոնէն մաս մը տեղ փըլած ու փայտով ծածկուած,— որ այնպիսի հզօր ձեռքի մը յիշատակը միայն կրնայ ըլլալ։ Աւելորդ է ըսել թէ ո՛չ այդ կամուրջին պէտք ունեցանք մենք, ո՛չ լաստի, ոչ իսկ գետին ջուրը տեսանք կամ տեղը գիտցանք, վասն զի սառած ու դաշտին ընդարձակ մակերեսին հետ ձիւներուն տակ ծածկուած անհետացած էր։ Ձիւնին խորութիւնը չափելի ձեռքիս գաւազանովս ճիշդ 1.25 մէտր էր։ Ձի հեծնել փորձել բոլորովին աւելորդ էր, զի թէ՛ մարդ սոսկալի կերպով կը մսի ձիուն վրայ, մանաւանդ ոտքերը պարզապէս կը սառին, որքան ալ աղէկ պատսպարուած լինին և թէ վասն զի հետեւակ ճամբորդներու հազիւ բաւական նեղ ճամբուն վրայ, որ ոտքերու տակ կարծրանալով թամբի պէս կազմուած էր ձիւնի մակերեւոյթէն քառորդ մէտր վար, ձիու համար դիւրին անցք մը չէր տար, որովհետեւ աջէն ձախ խոտորելուն պէս ձին պիտի ընկղմէր ձիւներու ոչ-կարծրացած մասին մէջ, ուր առեն խեղճ կենդանին օդէն առկախ պիտի մնար ձիւներուն վրայ, ոտքերը գետին չհասած, փորը պաղ տարրին վրայ իյնալով, առաջ կամ ետ երթալու անկարող, անկարող մանաւանդ ինքնին վերլիծուիլ ճամբուն վրայ ելնելու։ Ուստի անոնք որ երբեմն ձի նստելու կը լինին այնպիսի ձիւնապատ դաշտերու մէջ, հազար զգուշութիւն պիտի ընեն որ կենդանին չհակի աջ կամ ձախ, չեղնի քայլ չփոխէ [illegible]։ Այդ զգուշութիւն ընելոց հոգը կը պարտաւորցնէ ձիաւորը կամաց քշել ձին, որ ըսել է հետեւակէն աւելի քիչ ճամբայ կտրել՝ հետեւաբար աւելի երկար ատեն ենթարկուիլ մեռցնող ցրտութեան՝ իսկ եթէ բուք ընէ, որ յաճախադէպ էր այն առեն, [illegible] կը լինի ճամբան չերեւնալի, քանի որ բուքը ոչ միայն ճամբան կը կորսնցնէ, այլ և արեւը, գետինը, հիւսիսն ու հարաւը։ Այս ամէն նկատողութիւններ պէտք եղածէն շատ աւելի էին ճամբորդութիւնս ոտքով ընել նախընտրելու համար և չզղջացինք, զի թէպէտ 20 աստիճան պակաս ցուրտ չէր ըներ, բայց ոտքով քալելնիս տաքցուց զմեզ և այնուհետեւ հաճոյք մ'էր ամրապատ տրեխներով խիզախել ցուրտին դէմ որ այդ պարագային հիւանդ զօրութեան ու կենդանութիւն կը պարգեւէ մարդու, պայմանաւ միայն որ ստամոքսը պարապ չըլլայ։ Գաւաթ մը օղի կամ գոնէ թէ մանաւանդ նոր ճամբայ ելած առեն սքանչելի ազդեցութիւն կ'ընէ, եթէ սակայն մերթ ընդ մերթ չկրկնուի, մինչեւ քալելու հետեւանք եղող ներքին բնական ջերմութիւնն յաջորդէ արուեստականին, որ չուշանար արդէն, ինչպէս ըրինք։

Բարեբախտաբար երթ ու դարձին ձիւն կամ բուքի չըռնուեցանք, բայց Զիարեթ կեցած օրերնիս գրեթէ միշտ ձիւնեց։ Զոր, մանր, ալիւրի նման զանգուած մը ամբողջ դաշտին վրայ կը տեղար այնքան առատութեամբ, արագութեամբ և խտութեամբ, որ մարդ չի կրնար չզարմանալ թէ ինչպէս կարելի է այդքան բան մէկէն վար իջնայ երկինքէն. կարծես միլիոնաւոր ալիւրի պարկեր են որ ամբողջ մէկէն վերէն վար կը պարպուին ահագնածաւալ տարածութեան մը վրայ։

Մենք իջած էինք Մըլ. Խաչտուրի տունն, որ գեղ ողջ էր այն առեն։ Այս ոչ-հայկական անուն ունեցող Հայ Մուխթարը նշանաւոր էր Մշոյ դաշտի բոլոր մուխթարներուն մէջ, մանաւանդ պէրինճի և էքինճի հօլէրօ-ն մէջ։ Այսպէս կը կոչուէին Մշոյ դաշտի արեւմտեան մասի երկու շրջանակներն որ մէյմէկ մուտիր-ով կը կառավարուէին, իսկ արեւելեան մասը Զոռ- և Օճէ կը կոչուէին, և նոյնպէս երկու մուտիրութեան բաժնուած էին։ Մուխթար Խաչտուր երեւելի էր ոչ միայն վասն զի բնաւորութեամբ ազդեցիկ էր և իր խօսքը յարգել տալ գիտէր, այլ և վասն զի Զիարէթ գիւղն ու Նորատունկեանց մեծ ու հինաւուրց տունն էր։ Միայն Զիարէթ գիւղն ըլլալն իսկ բաւական էր իր դիրքը պատկառելի ընելու համար Մշոյ մուխթարներուն մէջ, վասն զի Զիարէթ Ս. Կարապետի առաջին մօտիկ գիւղն ըլլալով բացառիկ կարեւորութիւն մ'ունէր, նոյն իսկ Ս. Կարապետի վրայ մեծ ազդեցութիւն կը բանեցունէր, այնպէս որ կրնայ ըսուիլ թէ ինչ որ է Վաղարշապատ Ս. Էջմիածնի համար, նոյն է Զիարէթ Ս. Կարապետի համար։ Պատճառն այն է որ [illegible] բազմաթիւ անդամներ իրենց մերձակայ [illegible] մեծ ազդեցութիւն կը շարժէին վրայ, ինչ որ ջլատման ու անկարգութեան դուռ մը մշտապէս կը ձգէ։ Այս տեղ ի դէպ է յիշել թէ Երուսաղէմի միաբանութիւնն հնաւանդ գեղեցիկ կանոն մ'ունի զոր անխախտ կը պահէ։ այն է Երուսաղէմացի, Բեթլէհէմցի, Նազարեթցի, Բեթանիացի, վերջապէս Ս. Քաղաքին առնուազն 24 ժամ հեռաւորութեամբ մերձակայ անձինք չընդունիլ։ Այս իմաստուն կանոնադրութիւնը գլխաւորապէս Ս. Կարապետի և Ս. Էջմիածնի միաբանութեան մէջ ըլլալէն ծագած անկարգութեան վնասակար օրինակներէն խրատուելով նախատեսուած է։ [illegible] կործանարար կուսակցութիւններէ։

Մուխթար Խաչտուրի սիրալիր ընդունելութիւնը, կամ ճերմակ կը լինի ըսել, ազդեցութիւնը միայն Զիարէթի վրայ չէր տարածուէր, այլ և [illegible] մինչեւ անգամ պէրինճի հօլէրօ-ի վրայ, վասն զի Մուխթարները լոկ մէկ գիւղի գլխաւոր կամ պետ չեն, ինչպէս [illegible], այլ բազմաթիւ գիւղերէ բաղկացեալ շրջանակի մը [illegible] երբեմն մէկ գիւղին Մուխթար կ'ըսուին։ Մուխթարներու յաջորդութիւնն ժառանգական կը լինի ցեղի մը մէջ գէթ քանի մը սերունդ, [illegible], բայց աւելի յատկապէս աւանդական է։ Մուխթարները կը [illegible] ըռէնճներէն անով որ իրենց [illegible]ութիւնը պաշտօնական վաւերացման կարօտ չէ, մինչ ըռէնճներն' որ մէյմէկ գիւղի գլուխներ են լոկ' անպատճառ կառավարութենէն վաւերացուելու պէտք ունին։ Զի անոնք կը ճանչցուին իրենց պատկանած գիւղին պաշտօնական ներկայացուցիչ։ Իսկ Մուխթարներու իշխանութիւնն ոչ ամէն աւելի Մշոյ դաշտին մէջ [illegible] ունի, նախկին տանուտիրական կամ նահապետական դրութեան աղօտ մէկ շարունակութիւնը կրնայ սեպուիլ և բոլորովին բարոյական է։ Վանայ գաւառի գիւղերուն մէջ ըռէնճ ամենայոր է, Մշոյ գիւղերուն ըռէնճներէն վեր հեղինակութիւն մը կայ։ —Մուխթարութիւնն, որքան բարոյական ազդեցութիւն մը կրնայ նիւթականէն վեր [illegible]. Մշոյ Մուխթարները շատ անգամ ցուցեր են թէ կարելի է այդ։ Մշոյ գիւղերուն մէջ երբ [illegible] ո՛ և է ազդեցիկ գեղացիի, ծանր կալել ու երեւելի կրցած մեծագոյն պատիւն ըրած կը լինիս իրեն, իսկ Մշոյ գաւառին մէջ Մուխթար պատուանունն է որ այդ կարեւորութիւնն ունի։ Այս ալ կայ որ գիւղապետներն ռէս կոչել ամէնէն աւելի Վանայ գիւղերուն մէջ սովորական է, մինչ Մշոյ դաշտին մէջ [illegible] կամ [illegible] անուանակոչութիւնը գրեթէ ընդհանրացած է, որ է կառավարութեան ճանչցած միջոցը։ Բովանդակ Վանայ գաւառին մէջ երկու գլխաւոր Մուխթար միայն կային այդ տեսնները. — Գործալի Մուխթար Մէլօն և Կըզըլ-տաշայ Մուխթար Մ. Փիլոան, իսկ Մշոյ մէջ բազմաթիւ էին շատ Մուխթարներու և ըռէնճներու այս բաղդատութիւնը կատարեալ ըլլալու համար այս ալ ըսենք թէ առաջինք ցկեանս կը պաշտօնավարեն, ըռէնճներն տարեկան կը փոխուին, երբեմն տարին անգամ մը կամ մինչեւ իսկ քանի մը անգամ, թէպէտ աւելի երկար պաշտօնավարողներ ալ կրնան պատահիլ։

Մ. Ն.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

Ա. ՊՈԼԻՍ, 25 Փետր. 97

Մէկ ամսուան մէջ երկրորդ անգամ ըլլալով մեր այս փոքրիկ գաղթականութեան մեծ սրտին և մեծագոյն բարեգործութեան վրայ հիանալու առիթը կ'ունենամ։ Անցեալ ամիս կ'ուենկդրէինք «Ի սէր Յիսուսի»ի տեղեկագրին. պատմութիւնն է սա այն վեհ զգացման որով տոգորուած է 41 տարի առաջուան երիտասարդութիւնը, պատմութիւնն է նաև այն միջոցներուն և այն եղանակին որով արդի երիտասարդութիւնը կը [illegible] իր աղքատներն։ Այս միջոցներուն համար կրնամ ըսել թէ, որչափ կը յիշեմ, բոլոր Թուրքիոյ և թերեւս օտարահպատակ Հայերու մէջ իսկ իր տեսակին մէջ մեծագոյն հաստատութիւնն է։ Այսօր յանուն աղքատաց 40,000 դրշ.ի չափ հասոյթ մը կը գանձէ տարեկան, որուն 25,000ը հաստատուն կալուածներուն [illegible]։ Իսկ [illegible] խնամատարութեան եղանակը [illegible] և օրինաւորն է և կրնայ ծառայել իբր [illegible] նմանօրինակ հաստատութեան մը։ Բան մը զանց առնուած չէ [illegible]ներուն համար. ասոնք իրենց նիւթականին համար ապահովագրելի կը գտնեն «Ի սէր Յիսուսի»ի [illegible] մէջ սնունդ, հագուստ, վառելիք, բժշկի ու դեղի եւն. պէտք եղած [illegible], և իրենց բարոյականին համար, արհեստ մը սովրելու համար կը գտնեն պէտք եղած դրամը (վարպետի վարձք, գործիք եւն.), Այդ վերջին մէկը, խոհուն և լրջամիտ երիտասարդ մը, որ վարիչներէն է «Ի սէր Յիսուսի»ին, նկատողութեան առաւ և օժտեց «Ի սէր Յիսուսի»ն նոր կանոնագրով մը որ կը գոհացնէ իր պէտքերուներով ամէն ընկերաբան ու տնտեսագէտ։

Այս կիրակի ալ (Բարեկենդանին) հանդիսատես եղանք Հախխոյանեանց վարժարանի սանուհեաց ձեռագործներուն աճուրդի գործողութեան։ Եթէ աճուրդէ մ'աւելի բարեգործութեան փցում մը չըլլար այն, եղած հասոյթին համար տող մը գրել մտքէս չպիտի անցնէր։ Բոլոր առարկաները 15 ոսկիի չափ գնահատուած էին Պատ. Թաղ. խորհրդոյ կողմէ, հասոյթն եղաւ 4810 դրշ.։ Մաս մը մանր մունր նիւթերէն զատ, որոնք ժամանակին անցած ըլլալուն համար գրեթէ իրենց իսկական արժէքով ծախուեցան, մեծ մասը քառապատիկ և հնգապատիկ արժէքով գնուեցաւ։ Աճուրդի գործողութեան գրեթէ 15 հոգի մասնակցեցան։ Մեծ ոգեւորութիւն բերաւ Արժ. Տեղապահ Հայրն, ինք ալ մասնակցելով ամէն նիւթի գնման և ամէնէն սուղ արժէքով գնելով։ Շատ շնորհակալի բան մ'եղաւ. և հաճոյական էր տեսնել Տըղ. Խանճեան էֆ.ի և իր Ազն. քրոջ Տիկին Թ. Գույումճեանի մրցումները միեւնոյն նիւթերուն վրայ, այս մրցմանց արդիւնքն ըլլալով, 15 ղրուշնոց փոքրիկ պարզ սեղան մը 135 ղրշ.ի գնեց Խանճեան էֆ. նոյնպէս 135 դրշ.ի գնուեցաւ բարձեւեր մը 10–12 ղրշնոց։ Գոտիկ մը գնման ալ երկու մանուկներ մրցակից եղան, ինչ առատաձեռն անոնք ալ. 55 դրշ. վճարեցին գոտիին։ Չէինք երեւակայեր թէ աճուրդի գործողութիւն մը քաղցր Բարեկենդան մը վայելելու առիթը պիտի լինէր մեզ։ Երբ ժողովուրդը մանր գնումներով զբաղած էր տակաւին, Տէր Արսէն Հայր փնտրդներուն ձեռքը սեղմեց շնորհակալութիւն յայտնելով. [illegible] ալ իրենց սրտերուն մէջ մասնակցեցան Արժ. Տ. Հօր, և մեկնեցան գոհ և ժպտուն։

Դ. Ս.

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄԵՐ ՆԱԽԱՀԱՅՐԵ՞ՐԸ ԹԷ ՈՉ

Մինչդեռ մէկ կողմէ գիտնական աշխարհն զմայլման առարկայ հանճարները կը հասցնէ, միւս կողմէ աշխարհիս ուրիշ մասերուն մէջ ցոյց կուտայ աւելի զարմացման առարկայ եղող արարածներ որք ամէն բանէ անտեղեակ, ո՛չ միայն եւրոպական աշխարհէն, Բասդէօրեան և [illegible] դարէն, այլ նոյն իսկ իրենց շուրջը գտնուած երկրէն, կ'ապրին անբան կենդանիի մը պէս, կ'աճին լեզուն բոյսի մը պէս։ Եւ դժբախտաբար դեռ կը գտնուին [illegible], [illegible], Կուինէի, Ափրիկէի և Ամերիկայի ծոցերուն մէջ մարդ-գազաններ որք գիտութեան մեզ ցոյց տուած նախնի մարդերուն վիճակէն շատ աւելի յետադէմ և կապիկներէն հազիւ մէկ-երկու աստիճան վեր են։ Այս արարածները, մանաւանդ բաղդատելով արդի քաղաքակրթեալ ժողովրդեան հետ, կրնայ գաղափար մը ընծայել թէ հազարաւոր տարիներէ վերջ մարդս իր իմացականութեամբ և աշխատութեամբ ո՛րքան աւելի կատարելոյն դիմած է և թէ միւս կողմէ բնաջնջմը չըրող ի՞նչ իմացական կարողութեան մէջ մնացած է։ Այս երկու ծայրերէն մէյմէկ ներկայացուցիչ բերելով [illegible], կրնանք նշմարել այն անջրպետն որ կը գտնուի երկու արարածներուն մէջ և երեւակայել թէ ժամանակ մ'եղած է որ այդ երկու ծայրերը միեւնոյն վիճակի մէջ էին եղած և թէ մին կարողացած է կէս-արարիչ մը ըլլալ, իսկ միւսը վայրենի մը, ինչպէս առաջ։ Թողունք կէս-արարչին նորոգը, զի ամէն օր կը կարդանք և կ'իմանանք ու մի քանի խօսքով տեղեկացնենք այն մարդկային վայրենիներն որք կը գտնուին մեր [illegible] այս կամ այն մասերուն մէջ։

Բառին խոկալան նշանակութեամբ վայրենի վիճակի մէջ գտնուողներէն կը յիշուին Հապէշաստանի գաճաճներն և Սիէրա-Նեվատայի հնդիկներն որոնց համար կ'ըսեն թէ օրանկութանէն շատ քիչ կը տարբերին և չեն կարող ո՛չ կրակ վառել, ոչ ալ [illegible] ընել. իրենց սնունդն է անտառներու վայրենի պտուղները, ծառերու արմատներն, որոնք եղունգով հողէն կը հանեն, և մեծ մրջիններն։ Ասոնք բնաւ ջանք մը չեն ըներ նոր սնունդ մը խնդրելու գտնելու, հնարելու, այլ [illegible] իրենց բնական ձեռքով կը բռնեն։ Եւ եթէ [illegible] դաշտի մուկ մը, օձ մը կամ մողէս մը գտնեն, իրենց համար խնճոյք մը կ'ըլլայ այն օրը։

Նշանակալից թեան արժանի և հետաքրքրաշարժ են նաև Սէյլոնի [illegible]

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ջոցները վարչութեան յայտագրելու համար։

—Ժողովն իր անդամներէն Զայեան Էլիաս էֆէնտին պատուիրակ կարգեց կեդրոնական Վարժարանի վերաբացման միջոցները քննելու և վարչութեան յայտագրելու, խորհրդակցութեամբ Ուսումնական Խորհրդոյ Դիւանին և Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն մատակարարութեան Յանձնաժողովին հետ։

—Ժողովը գաւառացի կարօտեալներուն վիճակին եւս լրջօրէն ի նկատ առնլով, ինչ ինչ գումարներ ու տնօրէնութիւններ որոշեց։

Կը լսենք թէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, նկատելով որ Ս. Յարութեան տօնը կը մօտենայ, և բարեպաշտ հայ ժողովրդին հինաւուրց գովելի սովորութիւնն է մասնաւոր ողորմութիւններով Զատկի առթիւ մխիթարել կարօտեալներն, որոշեր է Շրջաբերականով մը հայրաբար պատուիրել մայրաքաղաքիս եկեղեցիներու Բարեգլխներուն և Թաղ. Խորհուրդներուն որ այս բարի սովորութեան այս տարի եւս խղճի մօք գործադրման հոգ տանին, տնտեսական տագնապին պատճառաւ նեղութեան մէջ գտնուող ընտանիքներուն կարօտութիւններն յիշեցնեն ժողովրդին, և Զատկական ողորմութեան առատօրէն հաւաքմանը տնօրինման հոգ տանին։ Շնորհիւ այս Զատկական բարեգործութեան, յուսալի է որ Պատրիարքարանն եւս կարող ըլլայ ամէնէն աւելի աղքատներուն ողորմութիւն հասցնելու, և Ս. Յարութեան հրաշափառ տօնին առթիւ հիւանդները, խեղճերն, որբերն և որբեւայրիներն, ուր որ գտնուին, հոգեւորապէս ու մարմնաւորապէս նիւթապէս սփոփելու փոքր ի շատէ, ըստ եկեղեցական պատուական սովորութեան։

—Առաջիկայ Դշ. Ելմտացոյցի Յանձնաժողովը Պատրիարքարան պիտի երթայ՝ իր քննութիւնները շարունակելու։

—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յառաջիկայ չորեքշաբթի մէջ իր Նախագահութեան ներքեւ ի նիստ պիտի գումարէ Գաւառական գործոց Մասնաժողովն և Տեղական գործոց Մասնաժողովը։

—Մէկ ամիսէ ի վեր, ամէն շաբթու Պուլկարիոյէն և Եգիպտոսէն հայ ընտանիքներ մաս առ մաս մայրաքաղաքս կը դառնան, որը կամ երկու օրն անգամ մը, 5—10 ընտանիք։ Գաղթականաց կառավարական Յանձնաժողովէն և Պատրիարքարանէն մեր ստացած տեղեկութիւններուն նայելով, մինչեւ մէկ կամ մէկուկէս ամիս առաջ գացողներն աւելի շատ էին քան եկողները. բայց անկէ ի վեր դարձողներն աւելի շատ են քան գացողները։ Դարձողներն եթէ ընտանիքով կուգան, ամենայն դիւրութեամբ ցամաք կ'ելնեն ու իրենց տեղերը կ'երթան։ Եթէ պանդուխտներ են որք գործի համար կուգան, երաշխաւորութեամբ կ'արձակուին. իսկ եթէ անգործ պանդուխտներ են, առաջիկայ շոգենաւով իրենց հայրենիքը կը ղրկուին ի Փոքր Ասիա։ Գալով անոնց որք Կ. Պոլսէն կը մեկնին՝ առանց ընդհանրապէս այն ազգայիններն են որք արդէն մարդ ունին Եւրոպա, Եգիպտոս կամ Ամերիկա, որք՝ հոն գործ մը ճարած ըլլալով, իրենց ընտանիքներուն միւս անդամներն իրենց քով կը կանչեն։ Այն այրերը կամ չափահաս երիտասարդներն որք դուրսը գործ մը բռնել յաջողած են, իրենց ընտանիքը կամ իրենց ծնողքն իրենց քով կը կանչեն, և բնական է որ առանց դուրսը իսկ առանց դուրսն ընտանիք կամ մէկ մ'ունենալու, նոր ի նորոյ գործ բռնելու յուսով Կ. Պոլսէն հեռացող ազգայիններ յոյժ սակաւաթիւ են այժմ։

—Եվերէկցի արուեստագէտ մը, Յարութիւն էֆ. Պըշաքչեան, 101 հարիւրորդամէտր երկայնութեան և 94 հարիւրորդամէտր լայնութեան վրայ Ս. Պատրիարք Հօր կենդանագիրը գծագրած է՝ լուսանկարի վրայէն առնլով, և մեծապէս յաջողած է։ Գործին ամէնէն շահեկան պարագան սա է որ այս Կայսէրիցի գծագրիչն ինքնուս երիտասարդ մ'է, բայց արուեստին մէջ այնքան յաջողակութիւն կը ցուցնէ որ իբրեւ գծագրութեան դասատու արդէն Ուսումնական Խորհրդէն վկայական ստացած է և յուսալից ենք որ տակաւին շատ յառաջ պիտի կրնայ երթալ։

—Ուսումնական Խորհուրդն իր շաբաթական նիստն ըրաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ իր Օրակարգին վրայ գտնուած երեսունի չափ զանազան խնդիրներով։ Նիստէն յետոյ Խորհրդոյ դիւանը խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ՝ կրթական ինչ ինչ խնդրոց մասին։

—Ազգային գրագիտուհիներէն՝ Տիկին Զապէլ Տօնէլեան իր աշխատասիրած «[illegible]» անուն գործն Ուսումնական Խորհրդոյ վաւերացման ներկայացուցած լինելով, Խորհուրդն իր երէկի նստին մէջ, լսելէ յետոյ այս մասին իր անդամակիցներէն Յակոբ Գուրգէն էֆ.ի տեղեկագիրն, առ որ յանձնուած էր այդ գործոյն քննութիւնն, արտօնեց սոյն քերականութեան յԱզգային Նախակրթարանս գործածութիւնը։

—Կ'իմանանք թէ գերմանացի մի քանի բարեսէր և քրիստոնեայ անձինք փոքր գումար մը ղրկած են Հայ-Բողոքականաց ազգապետ Վսեմ. Յակոբ էֆ. Փոյաճեանի՝ տնտեսական տագնապէն արկածեալ և յոյժ կարօտ որբ և որբեւայրիներուն պատուելու, որոյ մատակարարութեան գործն յանձնուած է Ազգապետարանի կողմանէ Խասգեղի համար Բողոքական Հայոց Վերապատուելի Ասատուրեանի, և որպէս զի նպաստ ընդունողներն արժանաւորագոյններն ըլլան՝ նմա կ'ընկերանայ նաև Ազն. Օր. Կլիբըն։— Այս նպաստին մի մասը Գասըմ-Փաշայի և Բերայի կողմերը մատակարարելու գործն եւս յանձնուած է Պատ. Փօնաւրաճեանի։

—Օր. Կլիբըն վերջին տնտեսական տագնապէն աւելի կամ նուազ վնասուած 35ի չափ անձերու մէկ ոսկիէն մինչեւ երեք ոսկիէն դրամագլուխ մը բաշխեր է՝ մէյ մէկ փոքր գործ բռնելով ապրելու համար։ Մեր ընթերցողներուն ծանօթ աչազուրկ ձեռնորս Գրիգորին ալ ջութակ մը գներ է՝ իր ջութակահարի արհեստն ի գործ դնելու։ Գործիք չունեցող քանի մը դարբիններու և կօշկակարներու ալ պիտոյ գործիք գներ է։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին նոյն մզկիթը գնաց և ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. Պալատ վերադարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Պուլկարիոյ Սոպրանիյէին անդամ Եանեւա փաշա ու որդին, պուլկարական գործակատարութեան առաջին թարգման Մ. Բեթրով, Ճոն փաշայի կինն ու աղջիկը, Ռուսս փաշայի քոյրը, Սոֆիայի անգլ. հիւպատոսն և յիսունի մօտ օտարազգիներ։ Ներկայից ոմանք զենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ. —Գ. զօրաբանակէն՝ երկու հետեւակ և 185 թնդանօթաձիգ զօրք Էլասոնիա ղրկուեցան։

—Գասըմփաշայի, Մանասդըրի ու Եանեայի ժողովուրդը, կ'ըսէ Իգտամ, զինուորաց համար զգեստ ղրկած են հելլենական սահմանագլուխն։ Ամբողջ ժողովուրդը մինչեւ իսկ կիներն ամէն ծառայութիւն կը մատուցանեն այդ նահանգներէն անցնող զինուորաց։

—Տրապիզոնի նահանգին պաշտօնէից զօրքերն հաւաքելու և ճամբայ հանելու ծախուց ի հաշիւ 4155 ոսկի տրուեցաւ փաշերու ստացիկներուն։ Տեղւոյն ժողովուրդը կը հայթայթէ զինուորաց ուտեստ ու պէտքերը։

—Գոսովայի, Եանեայի ու Մանասդըրի նահանգաց Մուստահֆըզներն, որոց թիւը 6700 էն աւելի է, ի զէն կոչուելով Էլասոնիա ղրկուեցան։ Ամբողջէն զօրաց չորս գումարտակ հելլենական սահմանագլուխը ղրկուեցան՝ աշտարակներու ու ամրոցներու զինուորեան համար։

—Թնդանօթարանէն ղրկուած թնդանօթներէն մաս մը զետեղուեցաւ Հըֆզըրրահմանի մարտանաւուն մէջ և միւսներն ալ ուրիշ մարտանաւերու մէջ կը զետեղուին։ Երեք ուրբաթ ըլլալով հանդերձ թէրսանէի մէկ քանի գործարանք բանեցան։

—Խճուղիներու և կամուրջներու քննիչներ երէկ գիշեր Սէլանիկ Եանեա ու Մանասդըր ղրկուեցան՝ նորոգել տալու համար դէպի հելլենական սահմանագլուխ տանող զինուորական խճուղիներն ու կամուրջները։

—Գ. զօրաբաժնին հրամանատար Թէրիֆ Հազըը փաշա երէկ Էլասոնիա ժամանեց և ընդհանուր հրամանատարին հետ տեսակցելէ յետոյ, իր պաշտօնատեղին Տիրքամ գացեր է։ Գ. զօրաբաժնին հրամանատար Ֆերիդ Հօճէյ Բրիշտի փաշա և երեք վաշտ իւրաքանչիւրն 750 հոգիէ բաղկացեալ, երէկ Էլասոնիա ժամաներ են։

—Սէլէֆքէի պաշտօնի վաշտն այսօր ճամբայ կ'ելնէ Գօնեայէն մեկնող կառախումբով։ Եոզղատէն չորս վաշտ այսօր վաղը հոն պիտի ժամանեն։ Աւելի օրը պաշտօնի հինգ վաշտ Մուսթաֆը հասան և անկից երկաթուղիով Սէլանիկ գացին։

—Նաւային վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներէն տասն ուսանողք այսօրուընէ սկսեալ Մուխթէբի Սուքրուի մարզանաւով մարզանքներ պիտի կատարեն թորփիլներու գործածութեան վրայ։

Մ. ՄԱՐՔՈՎ.—Պուլկարական գործակատար Մ. Մարքով երէկ իրիկուան արձակուրդով Սոֆիա ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախումբով։ Մ. Մարքով մեկնելէ առաջ կայս. Պալատ գնաց և իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։ Իր բացակայութեանը միջոցին գործակատարի պաշտօնը փոխանորդաբար պիտի վարէ առաջին քարտուղար Մ. Բէթրով։

ԻՏԱԼԻՈՅ Ումպէրթօ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ վաղն առտու Սանթա Մարիա եկեղեցւոյն մէջ գոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուին ի ներկայութեան դեսպանին, դեսպանատան պաշտօնէից և իտալական գաղթականութեան երեւելեաց։ Յաւարտ եկեղեցական արարողութեանց, դեսպան Մ. Բանսա պիտի ընդունի ներկայից շնորհաւորութիւններն։ Օսմ. պաշտպանակ դրօշներով պիտի զարդարուի և միջօրէին թնդանօթ պիտի արձակէ։ Ումպէրթօ թագաւորն ծնած է 1844 մարտ 2/14 ին և իր հօրը՝ Վիքթոր Էմմանուէլի յաջորդած է 1878 յունուար 9 ին։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքական ընտրութեան ընտրողական ժողովին համար Եանեայէն ներկայացուցիչ կարգուեցաւ Մ. Զիսի և Սէլանիկէն Մ. Խերիսթօ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան պաշտօնեայը՝ Լէժէ տաճի օրը Պոլսոյ նաւահանգիստէն մեկնեցաւ։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ. — Երկրագործական նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ յառաջիկայ մայիսէն մինչեւ սեպտեմբեր ի Համպուրկ պարտիզպանական արուեստահանդէս մը պիտի կազմակերպուի և փափաքողներն կրնան մասնակցիլ։

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ Զիհ... մարտանաւն, որ Իզմիրի նաւահանգիստը կը գտնուէր մեկներ է անկից։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ Քրօզլէթ մարտանաւն անցեալ կիրակի Իզմիրի նաւահանգիստը ժամներ է։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչութեան 11 ամսոյ հասոյթն է 1,944,960 ոսկի, որ է 10,267 ոսկի պակաս անցեալ տարիէն, թէև ներկայ շրջանը կը պարունակէ միայն երեք մասնաճար Ա. Ռումէլիի տուրքէն (այն է 38,000 ոսկի) մինչ անցեալ տարուանը կը պարունակէր 11 մասնաճար։ 8,090 ոսկիի պակաս կայ ծխախոտի տասանորդէն։ Բայց 73,835 ոսկւոյ առաւելութիւն կայ միւս տուրքերուն վրայ։

ՀՐԴԵՀ.—Այս գիշեր ժամ 8ին հրդեհ ծագեցաւ ի Ղալաթիա Քէրէճգաու փայտաշէն օթելէ մը, որ ամբողջովին այրեցաւ ինչպէս նաև քարակիր աբարթըման մը, որ յունաց եկեղեցւոյն սեպհականութիւնն էր, և վնասուեցաւ։ Օթէլը որ ապահովագրեալ էր, Նազըմ պէյ անուն անձի մը սեպհականութիւնն էր և Սթեփանի անուն աստուածացի մը կողմէ վարձուած։

ԷԼԱՍՈՆԻԱՅԻ մետրապոլիտ Տ. Նիկոդիմոս, որ հիւանդ էր, մեռեր է։

ԳՈՆԵԱՅԷՆ այս տարի ի միջի այլոց մեծ քանակութեամբ սպիտակ գարի արտածուեցաւ։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանի մուտքի քննութիւնք այսօր պիտի սկսին։

ՄՇՈՅ Նախնական դատարանին հարցաքննիչ Րէշիտ էֆէնտի, կ'ըսէ Իգտամ, հարցաքննութեան պաշտօնին ամբաստանեալներէ մին ծեծած ըլլալով, դատաստանի պիտի ենթարկուի։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ նախարարութեան կեդրոնական Գոմիսէր կարգուեցաւ քննիչ ժողովոյ անդամ Հաջիմ էֆէնտի։

ԷՐԵԳԼԻԻ ածխահանքը վերջին կատարելագործեալ դրութեամբ չափագործելու համար նորակազմ ընկերութեան երկրաչափները, Զոնկուլտաքի նաւամատոյցին շինութեան համար պէտք եղած գործիքներուն հետ, նախընթաց օրը մեկնեցան մայրաքաղաքէս յԷրէկլի։

ՄԱՆՏԱՐԻՆԱ.—Օսմ. Արշիպեղագոսի կղզեաց բնակիչները Բ. Դռւոց դիմելով խնդրեցին որ համեղաճաշակ մանտարինը ժամանակ մը մաքսատուրքէ ազատ կացուցուի, ըստ որում ծառերը տեսակ մը թրթուռէ վարակուած ըլլալով, մեծապէս վնասուած են այս տարի։

ԹՈՓԽԱՆԷԻ կողմն երէկ երկու բաղնեպան կռուի բռնուեցան և մին զմիւսը դաշոյնով վիրաւորեց։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻԶՄԻՐԻ առեւտրական հրապարակին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնք կը հաղորդուին փետր. 24 թուականաւ.— Տօնական օրերու և Բայրենդանի պատճառաւ այնչափ շատ գործ չեղաւ։ Ափիոնի գործերն ալ քիչ էին։ 5 կողով ծախուեցաւ չէքին 73-77 ղրուշի ըստ տեսակին։ Ժամանեցին 2247 կողով, անցեալ տարի 3494 կողով ժամանած էին։ Խաղողինի վրայ ալ շատ գործ չեղաւ. 12,000 կենդինար ծախուեցաւ՝ կենդինարն 35էն 88 ղրուշի, ըստ տեսակին։ Լիվրպուլի մէջ պատրաստ կայ 2190 թոնօ, մինչդեռ անցեալ տարի 2200 թոնօ էր։ 55,000 քիլէ գարի ծախուեցաւ քիլէն 9-12 ղրուշի, ըստ տեսակին։ Բ. տեսակներն աւելի փնտռուեցան։ Պատրաստ կայ 200,000 քիլէ։ Ցորենի գինն է օխան 52-62 փարա, ալիւր 50-95, իրմիկ 78-82, թեփ 23, տարը 36-39, եգիպտացորեն 35 36, սուսամ $82^1/_2$-83 և թաշնակեր 31։ 1100 հակ բամպակ ծախուեցաւ կենդինարը 250-$252^1/_2$ ղրուշէն։ Դեղին մեղրամոմ շատ կը փնտռուի. կ'արժէ օխան $20^3/_4$ ղրուշ։ Գխտոր՝ $6^1/_2$ սեւ և $6^1/_2$ սպիտակ ու կանաչները։ Զամիչի վրայ նշանակելի արժանի գործ չեղաւ։ Խաշխաշի(?), բրինձի ու շաքարի գիներն անփոփոխ են։ Ռուսական քարիւղի սնտուկը կ'արժէ 22 ղրուշ՝ մէճիտիէն 20½։ Վերջացող շաբթուն ժամանեցին 1500 թոնօ։

ԿԻՊՐՈՍԻ 1896 տարւոյ առեւտրական շարժման վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնք կը հաղորդուին. — Արտածում.— Արջառ 34,500 անգլ. ոսկւոյ, արմտիք ու պտուղ 72,900, հարուպ 85,000, թէմպէքի, ալքոլ ու գինի 40 հազար 380, բամպակ, բուրդ, մետաքս եայլն 54,200 և բանուած նիւթեր 10,020. գումար 297,000։ Ներածում.— Հարուպ, ալիւր ու արջառ 17,500 անգլ. ոսկւոյ, ուտելիք՝ 44,100 թէմպէքի ու ծխախոտ 13,200, գարեջուր, ալքոլ ու գինի 2500 և բանուած նիւթեր 162,700. գումար 240,000։

ՆԿԱՐԱԳԻՐ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳԼԽԱՒՈՐ ԱԶԳԱՑ

Կրօնքի մասին. — Գերմանացին բարեպաշտական է, անգլիացին՝ բարեպաշտ, գաղղիացին՝ նախանձախնդիր, իտալացին՝ արարողութիւն սիրող, սպանիացին՝ մոլեռանդ։

Պաշտօնապաշտութեան մասին.— Գերմանացին հաւատարիմ է, անգլիացին՝ վստահելի, գաղղիացին՝ պարագային կը յարմարի, իտալացին՝ անվստահելի, սպանիացին խաբեբայ։

Խորհուրդ տալու մասին.— Գերմանացին դանդաղ է, անգլիացին՝ աներկիւղ, գաղղիացին՝ գաճավէտ, իտալացին՝ հաճելի, սպանիացին՝ պարագային կը յարմարի։

Արտաքին Երեւոյթի մասին.— Գերմանացին խոշոր է, անգլիացին՝ բարեկազմ, գաղղիացին՝ գեղեցկատես, իտալացին՝ միջահասակ, սպանիացին՝ ապուշ։

Զգեստի մասին.— Գերմանացին անշնորհք, անգլիացին՝ ծանրագին, գաղղիացին՝ վայելուչ, իտալացին՝ պատառուն, սպանիացին՝ սիրուն։

Բնաւորութեան մասին.— Գերմանացին գեղջուկ, անգլիացին՝ վայրենի, գաղղիացին՝ դիւրահաղորդ, իտալացին՝ քաղաքավար, սպանիացին՝ հպարտ։

Գաղտնապահութեան մասին.— Գերմանացին կը մոռնայ ինչ որ լսած է, Անգլիացին կը պահէ ինչ որ պէտք է յայտնել և կը յայտնէ ինչ որ պէտք է պահել. Գաղղիացին ամէն բան կը յայտնէ, իտալացին զգոյշ է, սպանիացին խորհրդաւոր։

Ինքնահաւանութեան մասին.— Գերմանացին քիչ կը պարծի, անգլիացին միւս բոլոր ազգերը կ'արհամարհէ, գաղղիացին ամենուն կը շողոքորթէ, իտալացին զգուշաբար կը շարժի, սպանիացին անտարբեր է։

Ուտել խմելու մասին.— Գերմանացին գինով մ'է, անգլիացին՝ բազմածախս և որկրամոլ, գաղղիացին փափկաճաշակ, իտալացին չափաւոր, սպանիացին՝ ծակաչք։

Վնասելու եւ բարիք գործելու մասին.—Գերմանացին անգործունեայ է, Անգլիացին երկուքն ալ կ'ընէ առանց մտածելու, իտալացին պատրաստ է բարեգործութեան, բայց ոխակալ, սպանիացին՝ անտարբեր։

Խօսելու մասին. — Գերմանացիք և գաղղիացիք դէշ կը խօսին, բայց լաւ կը գրեն, Անգլիացին լաւ կը խօսի և լաւ կը գրէ, իտալացին լաւ կը խօսի և շատ, միանգամայն լաւ կը գրէ, սպանիացին քիչ կը խօսի, քիչ կը գրէ, բայց լաւ։

Տեսքի մասին.—Գերմանացին ապուշի կը նմանի, անգլիացին ո՛չ խենդի կը նմանի և ո՛չ խելացիի, գաղղիացին զուարթ է, իտալացին՝ խոհեմ, բայց խենդի նմանութիւն ունի, սպանիացին անխոհեմ է, բայց խելացիի նմանութիւն ունի։

Ծառայք.—Գերմանիոյ մէջ իրենց տէրերու ընկեր են, Անգլիոյ մէջ՝ հնազանդ, Գաղղիոյ մէջ իրենք են տէր, Իտալիոյ մէջ կը յարգուին, և Սպանիոյ մէջ նկուն են։

Կանայք.—Գերմանիոյ մէջ լաւ տուն կառավարող են, Անգլիոյ մէջ թագուհի են, Գաղղիոյ մէջ՝ տիկին, գերի են Իտալիոյ մէջ, և ստրուկ Սպանիոյ մէջ։

Գիտութեան մէջ.— Գերմանացին՝ [illegible], անգլիացին՝ իմաստասէր, գաղղիացին՝ աւելորդաբան, իտալացին՝ ուսուցիչ, և սպանիացին՝ մեծ խորհող։

Շինութեան մասին.— Գերմանիոյ մէջ իշխանք շքեղ են, Անգլիոյ մէջ նաւերն, Գաղղիոյ մէջ՝ պալատք, Իտալիոյ մէջ՝ եկեղեցիք, և Սպանիոյ մէջ՝ վանորայք։

Յ'Անգլիերէնէ Գ. Ն. Մ.

ՏՈՐԳՈՄ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, գեղեցկութեան (ըստ տարիքի), ծանրութեան, եւ ազատ արտասանութեան երաշխաւորեալ։ «Սկորբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զըլգուզճեանց դէմ)։

Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Նոր բացուած Խրխօմէլի փողոց ամէն օր։

Յ. Գ. — Հաւաստելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.) բաց.	»	18	67
) գոց.	»	18	67
» » » Բ.	»	31	70
» » » Գ.	»	19	30
Օսմանիյէ	»	338	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	89	50
Օսմ. Բախօաթէ	»	422	—
Մաքսատուն	»	432	—
Օսմ. Ռէժի	»	299	—
Օսմ. կայս. Պանքա	»	513	50
Քրէտի Լիօնէ	»	761	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3367	—
Իտալական Ռանթ	»	88	90
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	175
Դրամագեղչ	»	2	—
Թրամուայ լանկ	»	25	50

ՊԵՐԼԻՆ, 12 ՄԱՐՏ

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.	մարք	—	—
» փոխառութիւն 1888	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	93	25
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	88	30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	315

ՎԻԵՆՆԱ, 12 ՄԱՐՏ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆիօր.	120	20
Ռումէլիի երկաթուղի	»	41	50
Օսմ. Ռէժի	»	136	—

ԼՈՆՏՈՆ, 12 ՄԱՐՏ

Անգլ. քօնսօլիտէ	Ա. Ո.	112	12
Օսմ. » Սէրի Ա.	»	66	—
» » » Բ.	»	31	25
» » » Գ.	»	18	82
.դ) բաց.	»	18	50
) գոց.	»	18	53
Փոխառութիւն Դուսուպա	»	76	—
» Օսմ. $3^1/_2$ %	»	94	—
Օսմ. կայս. Պանքա	»	10	43
Այտընի երկաթուղի	»	12	—
Եգիպտական Միացեալ	»	104	50
Հելլենական 5 %	»	23	50
Մօնօբոլ հելլենական 4 %	»	23	50
Ռանթ 4 %	»	22	50
Ռուսական $3^1/_2$ % 1891	»	102	65
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	91	—
» նոր » 6 % 1892	»	89	25
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25	325
Դրամագեղչ	»	3	—

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

1 ՄԱՐՏ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ո.	19	29
Ամենէն բարձր գին	»	19	31
Ամենէն վար գին	»	19	16
Օսմանիյէ	»	65	—
Ռումէլիի երկաթ.	ֆր.	89	—
Ռէժի	»	12	10
Քրէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	6	35
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	3	82
Թրամուէյ բաժնեթ.	ղրշ.	7	—
» ժուիսանս	»	2	25
Սիկառէթ) Ա.	»	1	15
) Բ.	»	1	10
ու. Օթ. Շանս է Վալ.	Ա. Ո.	3	12
Ճէն. Թօպաքօ Քօրբ.	շիլին	07.	—
Ճէն. Էնթէրբրայզ	»	09.	—
Թրամուէյ պարտաթ.	ֆր.	491	—
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	342	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	457	—
Թրանուայ	»	26	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ո.	5	50
» ութ »	» »	9	—
Ռում. երկ. մէկ	» » »	—	—
» » ութ	» » »	—	—

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո. ք. կ.	19	34
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	89	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	110	$^1/_8$
Փարիզ 3 »	ֆր.	22	80
Ֆիօրին մանտա	»	10	$77^1/_2$

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87	23
Անգլիական ոսկի	»	110	01
Բօլ էմբէսիալ	»	90	05
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108	20
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	56
Քըրըմից		51	10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ, 12 ՄԱՐՏ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	ֆր.	102	85

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ ամէն օր մինչեւ կէսօր կը գտնուի նախկին տեղն Սկիւտարի չուկան Մահքէմէ փողոց պարսիկ ծխախոտարին վերի յարկը։ Կէսօրէն վերջը Բերա Կալաթա-Սէրայի վարժարանին դիմաց թիւ 200 աբարթըմանն Ա. յարկ թիւ 3։ Վկայեալ եւ ծանօթ ատամնաբոյժն յանձն կառնու ակռայի վիրաբուժական ամէն գործողութիւնք ի հարկին թմրեցուցիչ գործածելով։ Նոր դրութեամբ կը պատրաստէ բերնի եւ դէմքի յարմար քառաչուի, ոսկւոյ եւայլ նիւթերու վրայ նուրբ եւ թեթեւ արհեստական ակռայ։ Դիմողք գոհ պիտի մնան գիներու չափաւորութենէն եւ գործողութեանց կատարելութենէն։ Գչ. խորհրդակցութիւնք ձրի։ 25—1

ՊԱՇՏՕՆ ՓՆՏՌՈՂ ՈՒՍՈՒՑԻՉՔ ԿԸ ՀՐԱՒԻՐՈՒԻՆ

ԴԱՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

Թիւ 16, Պօսթաճըլար խան

Եւ փոխադարձաբար դպրոցական պաշտօնեաներու պէտք ունեցող հոգաբարձութիւնք հոն կրնան դիմել՝ ծանուցանելով թէ ի՛նչ [illegible] համար [illegible], ո՛րչափ [illegible] և ի՛նչ պայմաններով։ Փորձը ցոյց տուած է թէ Դաւթեան Գործակալութիւնը կրնայ գոհացուցիչ կերպիւ կատարել ընտրութիւններն եւ պաշտօնեաներուն հանգամանքներուն ու արժանիքով ուսուցիչներ միայն կոչել պաշտօնի։ Մանրամասնութիւնները կարդալ Գործակալութեան Ցուցակին մէջ։ 10—2

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ — Ղալաթիա, Թօփհանէի վրայ (Հին Մուխտարի թէքը) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՕՐ ՊԷՔՔԷՆ

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828 — 1828 L'UNION DE PARIS — ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՎԱՆՏՕՄ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ			ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ		
Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000	Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	7,650,000	Պահեստ	»	104,500,000
Թղթապանակի մէջ	»	69,246,000	Ապահովագրութիւնք	»	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	17,750,000
Հատուցուած վնաս	»	176,000,000	Հատուցուած վնաս	»	65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՍԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Գարաքէօյ Եէնիխան Ա. յարկ։
Կենաց ճիւղին Տեսուչ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳ. 200,000,000 ՖՐ.

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Գարաքէօյ Եէմօօղլու նոր Հոլանտեան խան

ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս Սուլթան Համամ Համէօղլու խան

ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ կը կատարէ Պանքայի ամէն գործողութիւնները. արժէթուղթի վրայ փոխատուութիւն. հաշուեկշիռներ կը բանայ՝ արժեթուղթեր գրաւ առնելով. փոխանակագիր կը հանէ Ֆրանսայի ու օտար երկրաց զանազան հրապարակներու վրայ. Վարկի թուղթեր կու տայ. Սակարանի յանձնարարութիւններ կը կատարէ. վճարումներ կ'ընդունի, և պայմանաժամաւոր պօնօներ կու տայ որոշեալ պայմաններով։

ՊՈԼՍՈՅ ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործեր. ապրանքի փոխարէն փոխատուութիւններ կ'ընէ. ապրանքներ կ'ընդունի իբրեւ անպարտ աւանդ՝ միայն գետեղման վարձքն առնելով և կամ Կ. Պոլսոյ և օտար երկիրներու մէջ վաճառելու յանձնառութեամբ։

»ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

Գործ փնտռող երիտասարդներուն, կամ նոր գործ մը ծանուցանել խնդրողներուն, բացառիկ դիւրութիւնք կը տրուին Բիւզանդիոնի Խմբագրատան մէջ։ Ո՛չ միայն կարեւոր զեղչ մ'ըրած ենք այսպիսի ծանուցումներու գնոյն վրայ, այլ և առաջարկութիւններուն պատասխաններն ընդունելու և հաղորդելու միջոցները կ'ընծայենք։

Հրատարակուելու համար յղուած կամ նամակ ղրկողներէ կը խնդրենք որ թղթին միայն մէ՛կ երեսին վրայ գրեն։ Երկու երեսի վրայ գրուելէն շատ յապաղում և դժուարութիւն կը ծագին։

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբուխի, շունչի նեղութեան, ընդարմութեան դէմ, ելն.

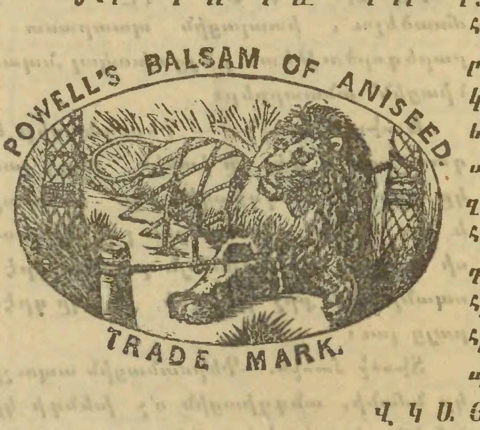

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս սփոփելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, դժուարաշնչութիւնն, ելն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհանգիստ խուխուտումներով գիշեր ցերեկ հազցող եւ հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան եւ մէկ շիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս անման դեղ հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆլուէնզայի եւ ուրիշ պարագաններու մէջ։

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Ստորագրեալս, Թուրքունճը Հագըը էֆ., բնակեալ Տօլմա-Պաղչէ, թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ շատ սուղ վճարեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնն օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին որ դիմեմ Կալաթա, Վոյվոտայի պահականոցին քով, թիւ 95-97, Պ. Էտ. Քարուանայի անգլ. վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի եւ 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Ստորգր. ԽՍԱՏ ՀԱԳԸԸ

Ընդհ. Մթերանոց Էտմունտ Քարուանայի անգլ. վաճառատունը Կալաթա, Վոյվոտա փողոց թ. 95-97։ Կը գտնուի նաեւ բոլոր դեղարաններն և դեղավաճառաց քով։

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՑԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօհաֆճըլար խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ թիւ 4 Սէրվիչէն ապարանին կից, Կ. Պոլիս

Արդուզարդի և նորաձեւութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ։

ՊՌՕՏԷ.— Պարզ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օժիտի համար հազուագիւտ տեսակներ, Վօլաններ Երեխաներու համար։— ՏԱՆԹԷԼԱ.— Վալանսիէն, Գառօ, Թիւլ, Բէօրիւր, Շանթիյի, Պուրթօն, Իռլանտէզ ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Քթանէ և Բուրդէ։— ԲԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.—Պունճուքով, և առանց Պունճուքի Մետաքսեայ և ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, Կառնիթիւռ, Սէնթիւր, Մառապու, Փետուր եայլն։ ԳՕՐՏԷԼԱ.—Կրօն, Մուառէ, Սաթէն, Ֆանթէզի, Շանժան, Թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով։— ԳՐԷՊ ԵՒ ԿԱԶ.— Պուէր տը Շին, Պուէր Անկլէ, Պուէրլիւ, Կազ, Կաընատիւ, պրէժ բուրդ և մետաքս, Թառլաթան, Մուսլին եայլն։—ՑԱՐՔԷՕՑԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Ֆաքէօլ Ֆիշիւ, Շարբ, Անտալուզ, Գլխարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և Տանթէլայէ, [illegible] շինուած Ցիպոններ։— ՁԵՌՆՈՑ.— Կաշիէ, Մետաքսէ և Թելէ։— ՓՕՐՄԷ.—Դաղղիական ընտիր և ձեւաւոր, պարզ, Բլուզով և [illegible]։— ԶԱՐԴԱՐԵԿԱՆ ՔՈՂԵՐ.—Կընունքի համար տղու հագուստ և գլխարկ։— ԲՈԴԵԼԵՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ Ֆիշիւ եայլն։— Շալեր.— Շալ Փաւանիերու համար, ծաղկեով նաև Ֆինօ Շալ էքօսէ ամէն մեծութեամբ։

Ամենքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած։ Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն։ ԱՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և աժանութիւն։ Մեծաքանակ և Փոքրաքանակ վաճառումնք։

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի և Արեւելքի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Էմիրշիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Բըրմիըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլըմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անատոլիան	2500
Պոստոնիան	8000	Ալգաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Խալէտոնիան	3700	Մինծօ	900
Վալօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլորէնթիան	3700	Լիպօն	800
Ֆալիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1 Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՊԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոլսոյ միջև կանոնաւորապէս բանող

Ա. կարգ	245	Ֆրանք
Բ. »	175	»

Ուղեւորի և ապրանքի նաւողչէքի, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ՌԷՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց թ. 1

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՔԹ. ԼԱԼՈՐԻ.— Վերջին 25 տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄՐԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է ցարդ գտնուած, կատարելապէս բուժելու ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, վհատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղաժամ կորուստ, եւ ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումն։ Կը բուժէ դժուարամարսութիւն, ջղային եւ սրտի, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններ, արեան շրջանի խանգարումներ, հիւծութիւնն եւ սպառումը. կը կասեցնէ ոյժերու կորուստն որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ. Ջղային ակարութեանց աւուր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ մնայուն է։ Մելամաղձութեան պատճառներ կ'անհետանան հրաշալի արագութեամբ մը։ ՏՔԹ. ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կը ստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով ելեկտրական տարրը ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական գոյացութիւնն է։ Կորովը կը կենդանացնէ մարդկային դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մաքին տալով կատարեալ առողջութիւն, այնպէս որ կարելի է պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժական է, կը զատէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր ոյժ մը կու տայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածման առաջին օրէն իսկ, մտաւոր կարողութեանց յաւելմամբ եւ բարօրութեան զգացմամբ որ վարժութիւնն հիւանդը յառաջ կը կորսնցնէր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած, ախորժակն հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աչք կանոնաւորապէս կը գործեն։ Դէմքը կը սկսի լինալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքը շողուն, մարթը պայծառագոյն մը կ'առնու, մազերն ոյժ կը ստանան։ Զգուշացէք նմանութիւններէն։ Տքթ. Լալորի Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է ամէն շիշերուն մէջ որք բրիտանեան կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով **Dr. Lalor's Phosphodyne London England** վրան փորագրուած։ Այս դեղին յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։ Մեծ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով, Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլ. Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա—Շիշլիի թրամվէյներու կայարանը թիւ 95 եւ 97։

ՌԷՅՆՕԼՏԻ ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔ

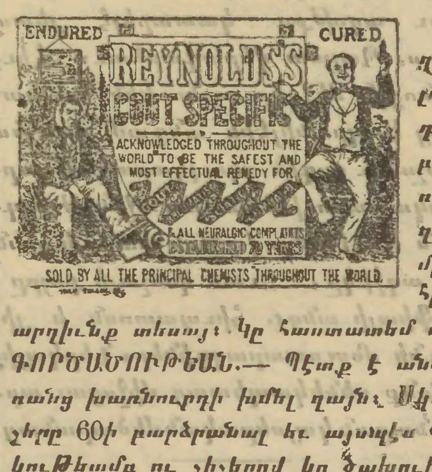

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը, կողացաւն եւ բոլոր ջղային ցաւերը։ Աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ։ Մէկ անգամ առնել բաւ է քանի մը ժամու մէջ զգալի ամոքում առաջ բերելու։ Մեծ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն։ Լոնտոնի նշանաւոր Տր. Տէյլ կը գրէ. «Բիչ մը ատեն Րէյնօլտի ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔը տուի հիւանդներուս եւ կը փութամ ըսել որ մինչեւ արդիւնք տեսայ։ Կը հաստատեմ որ ասի շատ ազդեցիկ դեղ է։» ՀՐԱՀԱՆԳ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ.— Պէտք է անօթի փորանց, պառկելէ անմիջապէս առաջ ու առանց խառնուրդի խմել զայն։ Սկսելու է 40 կաթիլէ, որ կրնայ հետեւեալ գիշերը 60ի բարձրանալ եւ այսպէս հետզհետէ մինչեւ 120ի։ Մեծ եւ փոքր քանակութեամբ ու շիշերով կը ծախուի Մեր Թուրքիոյ միակ ներկայացուցչին՝ ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱՅի անգլիական ընդհանուր մթերանոցը, 95 եւ 97, Նիւքոլէք Գալըրըմ, Վոյվոտա, Կալաթա—Շիշլիի թրամվէյներու կայարանը, Պահականոցին քով։ ԾԱՆՕԹ.—Սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ անգլիական եւ ամերիկեան դեղեր։

(97)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐԸ

ԿԱՄՔԸ

Գեղանի Անգլուհին սարսռաց, հասկցաւ թէ Լուի խոյս կու տար իրմէ եւ կը վերադառնար անոր զոր ինքը կ'ատէր։ Վերջին հարուածն, զոր իր ախոյեանին տալու վրայ կ'երազէր, ողորմելի կերպիւ ի գերեւ կ'ելնէր։ Փոխանակ անոր ձեռքէն երիկն առնելու, ինքն էր որ կը կորսնցնէր իր սիրահարը։ Չկրցաւ հանդուրժել այս մտածութեան, եւ թունաւոր հեգնութեամբ մ'ըսաւ.

—Հատուցումը թերեւս նեղացուցիչ պիտի ըլլայ անոր, եւ մխիթարութիւնն սուղին անօգուտ պիտի ըլլայ . . . Եթէ ա՛յդ է միայն որ ձեր միտքը կը տանջէ, կրնաք ինծի հետ մեկնիլ։

Այս բառերուն առջեւ, Լուի կասկածոտ կերպեցաւ եւ Տիկին Օլիֆանի դառնալէն բռնելով գոչեց.

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

—Լաւ ուրեմն, ինչ որ ամէն մարդ գիտէ, բացի ձենէ, բնականաբա՛ր։

—Սուտ կը խօսիք։

Այնքան ուժգին սեղմեց անոր միան, որ Տիանա ցաւագին ճիչ մ'արձակեց։ Բարկութենէն կարմրեցաւ, թեւը քաշեց էրօյի ձեռքէն եւ ազատ ձեռքին բուռովը այնպիսի խիստ հարուած մը տուաւ անոր կուրծքին, որ դողդղաց։

—Է՛հ, եթէ այդքան դժուարահաւան էք, ձեզ ցոյց պիտի տամ զայն իր սիրահարին հետ։

—Ե՞րբ։

—Այս իրիկուն իսկ։

Լուի ահարկու շարժում մ'ունեցաւ։

—Զգուշացէք, եթէ կը խաբէք զիս։

—Եւ եթէ իրա՞ւ է բանս։

—Այն ատեն բան մ'արգելք պիտի չըլլայ ինծ, եւ ձեզ պիտի հետեւիմ։

Դէպի դուռը գնաց։ Կը խեղդուէր։ Տիանա մեղմիւ հարցուց անոր.

—Ո՞ւր կ'երթաք։

—Ակումբ։

—Ձե՞ք ուզեր քովս մնալ։

—Ո՛չ. կը տեսնուինք այս իրիկուն։

Երբ դուռը գոցուեցաւ, Տիկին Օլիֆան պահ մը մտածեց, հակառակ ձեռքին մէջ առած, յետոյ ջլաձիգ ճիչ մ'արձակեց, եւ բարձրաձայն, իբր թէ իր մտածութեան կը պատասխանէր.

—Թո՛ղ ի միասին տեսնէ զանոնք, այնչափը բաւական պիտի ըլլայ։ Եթէ բացատրութիւն պահանջէ եւ բարկանայ, Թօզիա պիտի զգետնէ զայն աղանիի մը պէս։

Լուի Ժեն.ի ոճով իր գրասենեակին քով գնաց, բացաւ զայն, երկու տոմսակ գրեց. յետոյ զանգակը զարկաւ։ Իր սենեկապանուհին եկաւ.

—Այս երկու տոմսակներն անմիջապէս ղրկեցէք եւ լուր բերէք ինծ թէ անոնք իրենց յատուկ տէրերուն ձեռքն յանձնուա՞ծ են։

Նոյն պահուն Սըր Ճէյմս ներս կը մտնէր։ Տիանա ոտք ելաւ, շրջազգեստին ծալքերն ուղղեց, հայելւոյն մէջ երկարօրէն քննեց իր քունքերուն նուրբ եւ երականման հիւսքերը, գոհունակութեան ժպիտ մ'ուղղեց ինքն իրեն, յետոյ իր երկանը դառնալով.

—Երկար ատենէ ի վեր չենք տեսնուած այս խեղճ Լըրըպուլէն . . . Թերեւս շատ քաղաքավար չեղայ իր նկատմամբ։ Հարկ է որ Լը Բըլթիէ փողոցն հանդիպիք եւ իմ կողմէս ճաշի հրաւիրէք զինքն։

Սըր Ճէյմս գոհունակութեան շարժում մ'ունեցաւ։

— Վերջապէս խելքդ գլուխդ կուգա՞յ, ըսաւ։ Այս սիրելի բարեկամը շատ գոհ պիտի ըլլայ։ Հիմա հոն պիտի երթամ։

Եւ իր կնոջ ձեռքն համբուրելով, հեռացաւ։

Էրօ ապարանքին մէջ, մտատանջութիւնը թէեւ ուշ, այլ բուռն կերպով երեւան եկած էր։ Ամբողջ չորս օր հանրին եւ Էլէնի կեանքն, ըստ սովորութեան, կանոնաւոր եւ հանդարտ եկած էր. Լուի ճամբորդութիւն մը կ'ընէր, իր մօտալուտ վերադարձը կ'իմացնէր։ Համբերատարութեամբ անոր կ'սպասէին։ Ա՜ւա՜ղ, դժբախտ կնոջ համար իր երկան բացակայութիւնն այլեւս տխրութեան պատճառ մը չէր, եւ եթէ ներկայ իսկ ըլլար, աւելի հեռի պիտի ըլլար անկէ քան այս պահուս երբ փարսախներ եւ ծովը կ'անջատէին զանոնք իրարմէ։ Էմիլի ամէն օր եկած էր, եւ ցերեկուան ժամանակը կ'անցնէր, Լուիի վրայ լուր կը հարցնէր ա՛յնպիսի յամառութեամբ մը, որ վերջապէս Էլէն յուզուած էր։

Հարցափորձած էր իր բարեկամուհին։ Բայց սա խեղճն եւ քաշուած էր, եւ անկարելի եղած էր բերնէն բան մը առնել։ Սակայն բան մը կը պատահէր եւ Էմիլի տեղեկացած էր անոր։ Այս կէտն աչքի կը զարնէր եւ Էլէն բնաւ չէր սխալեր։ Բայց ի՞նչ էր։ Տիկին Օլիֆա՞ն ալ կը ճամբորդէր հետը։ Կրցա՞ծ էր համոզել Լուին, որպէս զի Մանշի մէջ վերսկսի այն պտոյտն զոր Լըրըպուլէ ըրած էր Միջերկրականի մէջ։ Պիտի երկարաձգուէ՞ր բացակայութիւնն որ՝ իր ամուսնոյն խօսքով՝ քանի մ'օր միայն պիտի տեւէր։ Խոստացա՞ծ էր թէ այլեւս իր տան մէջ պիտի չերեւէր։ Անոր անկարամտութենէն եւ Տիանայի չարամտութենէն ի՞նչ բանի համար կարելի չէր վախնալ։ Էլէնի սիրտը տանջող դժնդակ կասկածն յանկարծ փարատեցաւ, բայց իրականութիւնն խոկոյն երեւան եկաւ ա՛յնքան ահարկու կերպով, որ թերեւս լաւագոյն պիտի ըլլար չգիտնալ զայն։

Առաւօտ մը, պառաւն Տիկին Էրօ յանկարծ մտաւ սենեակն անոր զոր իր աղջիկը կը կոչէր, եւ թիկնաթոռի մը վրայ ինկաւ։ Դէմքն յուզուած էր, ձեռքերը կը դողդղային, եւ սանդուղէն վեր ելած էր ա՛յնքան արագութեամբ, որ շունչը կտրած էր։

—Տէր Աստուած իմ, ի՞նչ կայ, գոչեց Էլէն, սոսկալի անձկութեամբ մը համակուած։

Մեծ մայրը դեռատի կնոջ երեսը նայեցաւ ակնապիշ, յետոյ դողդոջ ձայնով մը ըսաւ.

—Միթէ չե՞ս գիտեր։

—Խօսեցէ՛ք, խօսեցէ՛ք, կը պաղատիմ . . . կը մեռցնէք զիս . . .

—Լաւ ուրեմն, աղջիկս, Լուի կործանե՜ց զմեզ։

Սփոփանաց հառաչանք մը թռաւ Էլէնի բերնէն։ Պահ մը վախէն խելքը գլխէն գացած էր։

—Մեր նոտարը, Տէր Թալամօն, հիմա դուրս ելաւ ասկէ. փութով վազեր եկեր է որպէս զի ինծ տեղեկացնէ այն վաճառումներն զորս վերջին ատեններս ըրեր է թոռս եւ հեռագրաւ ընդունուած նոր հրամաններն ինծ իմաց տալ . . . Կը կարծէ թէ Լուի խենթեցեր է . . . Խորհուրդ կու տայ ինծ որ փոխանորդութիւնս ետ առնեմ անկէ... Այս ամենն ի՞նչ կը նշանակէ։ Ի զո՛ւր փնտռեցի, չեմ կրնար յաջողիլ պատճառն ըմբռնելու։ Այդ դրամն ո՞ւր գացեր է։ Թալամոն, որ շատ անձնուէր է մեզ, քննութիւն մը կատարեր է . . . Կ'ըսէ թէ Լուի շինութեանց անպէտ գործի մը մէջ նետուեր է . . . . Եթէ իրաւ է, մենք ի՞նչպէս տեղեկութիւն չունինք։ Ամէն պարագայի մէջ, չենք չինել տալով չկրնար սնանկացած ըլլալ . . . Տուները չեն թողեր . . . իրենց տեղն են . . . Անշուշտ ուրիշ բան մը կայ . . . .

Պառաւ կինն իր խայթիչ ձայնով կը խօսէր տենդոտ շուտափութութեամբ։ Գորշագոյն մազերը գդակին տակէն դուրս ծփծփած էին ցիրուցան։ Կին որ սովորաբար այնքան հագուած շքեղ էր, այս անկարգ վիճակին մէջ երեւցած էր նոտարին եւ այս վիճակին մէջ կը մնար Էլէնի առջեւ. իր յուզումն ամէն ինչ մոռցնել կու տար իրեն։

(Շարունակելի)

Թարգմանեց Բ. Մ. ՓՕՉԱՃԵԱՆ